

Vondelens Hippolytus of rampsalige kuyscheydt

<https://hdl.handle.net/1874/36968>

VONDELENS 8

HIPPOLYTUS

O F

Rampfalice kuyfcheydt.

t'AMSTERDAM,

Voor ABRAHAM de WEES, Boeck-verkooper op den Middeldam, in't Nieuwe Testament. Anno 1649. 8.

Buyer 163 Ha.

OPDRACHT

Van

HIPPOLYTUS,

Aen den getrouwen Hollander.

En kijf-aas, en niet meer, dat baet u't lieve leven;
Sprak flaenwelijk de tong der ongerechte schael;
Daer vrydom tegens bloetgewogen werd: daer 't stael
Gestroopt, en ree was om den tweeden slag te geven.

Die neerlaegh ghy ontsnapt: u Vader was'er bleven.
Ghy bleef gevangen, en verrees't weer andermael;
Na datg' een levend-lijck ontdoockt de Sonne-strael.
En tuygde, wat het kost, door deugt, na lof te streven.

O! die de werelt zijt verscheenen als een son,
Behaagelijck aan stam en rancken van *Bourbon*;
Die met u mond, na magt, gantsch Christelijk bevredigt;

Ick bid neemt in u schut en scherm mijn *Hippolyt*:
Sijn kuyfheyt heb ick u getrouwigheyt gewijdt;
Die 't Vaderlandt, en alle onnosfelen, verdedicht.

DE stiefmoeder Phædra wecht te vergeefs aen de kuyfheyd van Hippolytus, soon van Theseus en d' Amazoon Antiope; die, gedurende sijns waders hellevaert, het hoogtijd der maeghden jaghtgoddinne Diane viert. d' Onkuyfche vrou afgeslagen, veynst voor Theseus, haeren wederkeerenden man, verkrachtingh van den stiefsoon geleden te hebben. Theseus lichtgeloovigh en verbittert, spilt ten bederwe sijns kinds, dat ten geylen huysse wytgevloden was, de derde en laetste bede hem van den Zee god toeghestaen. Neptun bekrachticht sijnen wensch, door eenen gruwelijcken ophorrelenden zeeftier; waer door des vlughtenden paerden aen't hollen raeckende, de waghens gebrooken, de woerman wytgeschockt en verwart inden teugel, door steenen en dooverschuycken, geruckt en aen starden gescheurt word. Welcke droeve maere de koningin so trest in haer beschuldicht gheweten, dat se baeren gemaect de waerheyd der saecke ontdeckt, en sich selve met den swaerde doorsteeckt. De vader besteenende het ongeval sijns onnosfelen soons, ende sijne reuckeloose gramschap versoeyende, leyd de versamelde ledematen best by kan, op hare stede.

Het tooneel is t' Athenen.

De Treurspeelders sijn.

HIPPOLYTUS.

PHÆDRA.

VOESTER.

REY.

THESEUS.

BODE.

VON-

VONDELENS HIPPOLYTUS

OF Rampfalice kuyfcheydt.

EERSTE BEDRIEF,

Hippolytus.

P, wufte jaegers, gaet befet
Het naere woud, met hond en net,
En d' Atticaensche bergen . voort
Ter vlucht doorsnuffelt yeder oord
Van Parnes rotsen, en de streeck
Bevochticht van de waterbeeck,
Die schichtigh door de daelen glijd.
Van Thria . gaet beklint d' altijd
Bevrosene heuveis, koud en grijs
Van Schytisch winterneeu en ijs:
En ghylien herwaert herwaert streeft,
Daer schootige els de bosschen weeft:
Daer beemden leggen altesaem
Gestreekt van Westwinds dauwende aem,
En lieve luchjens; daer sijn mond
Meed lentfche kruyden lockt uyt klont;
En daer Illissus sacht en loom
Door keyckens, daer de logge stroom
Maënder valt op 't vlacke land,
En schaeft met gierge plassen 't sand.
Ghy ghy, daer Marathon de stad
't Bosch opent, met een macklijck pad:
Daer met sijn' jongen 't ongediert

2
Verfelfchapt, 's nachts om voeder tiert.
Ghy, daer in 't laeuwe zuyder deel,
Acharnas, streng in krijghs krackeel,
Geen' koude voelt eens anders voet
Betrede Hymet, van honigh soet:
Eens anders kleene Aphidnen. weêr
Een verscher hoop na'et boghtigh meer;
Daer Sunion den oever druckt.
Philipis roept dien, die verruckt
Staegh janckt na'et jaeghen, d' eer van 't woud.
't Wild everfwijn sich hier onthoud;
Die schrick; daer d' ackerman voor vlucht,
Door moord en wonden wijd berucht.
Laet ghy de stille koppels los:
Maer houd aen banden den Molos:
Dat de Cretenser fel ten strijd,
Den hals met sijnen half band slijt,
En 't starcke leyfeel spanne en reck.
Spartaenen strenger by den neck
In dwang hou, met een' vastren knoop
Sie toe, gewislijck 't is een hoop
Op 't wild ghebeten stout en trots.
De tijd ghenaeckt, dat holle rots
En klip sal wedergalmen straf,
En tegenbassen op 't gebaf.
Wel aen, dat d' uytgelaten toght,
Met snofflend neusgat, nu de locht
Insnuyve, en met gesloten beck
Doorsnoffle 't hol en 't naer vertreck;
Terwijl ons toeblaeckt Tithons vrou;
Terwijl de dauwige landou
Der dieren voetspoor uytmerckt vast.
Een ander spoeye met den last
Der wijde netten op sijn' hals.

3
Een ander draegh 't langworpt en valsch
Getuygh der stricken me ter jaght .
Het loofe net , met roode schacht
Vermaelt , besluyte het wufte wild ;
Wiens hart van ydle vreesse trilt ,
Drilt ghy een' schicht , ten scheut bereed :
Grijp ghy den eycken swijnspret , breed
Van yser , met twee handen aen :
En ghy bespieder , sult bestaen
Het snelle dier te jaegen met
Geroep , in 't uytgespannen net :
Ghy overwinner , sny den buyt
Der jaght alree de darmen uyt .
En 't ingewand met 't kromme mes .
O boschheldin , o jaghtgodes !
Wiens wouden en speloncken vry
Van staetsucht sijn en heerschappy ,
Weest uwen meedegfel ontrent .
Der sekre schichten dreygement
Staet na uw dier , waer dat het springkt :
Dat kil Araxes water drinckt :
Dat in den staenden Ister speelt .
Uw' rechtehand staegh onverveelt
Getulische leeuwin met smart
Vervolgh : uw' vuyft treft 't Candisch hart :
Gefwinde dassen schierghe nu .
Gevlackte tigers geven u
Hunn' borst ten besten : d' eland vlugh
En hayrigh laet u sijnen rug ;
Soo woudos breed van hoornen doet .
Al wat de wildernisse voed :
't Sy dat de Garamas gewent
Tot armoe dat vervolght en kent ;
Of d' Arabier in 't balssemwoud :

54
Het sy dan dat het sich onthoud
In Pyreneeſche bergen, of
Gedoken in Hyrcaniſch lof,
Of word geſpeurt in 't ledigh veld
Der Ruffen, wuſt ter reys geſelt:
't Vreest alles, o Diaen uw' boogh.
Godin, verhoor ons van om hoogh:
Soo oyt uw' maght en godheyd is
Geviert in boſch en wildernis,
Met roof, van weymans danckbre ſiel;
En 't net oyt dier gevangen hiel;
Geen voet de ſtricken brack uyt angſt;
En wagen ſteende van de vangſt.
Dan drupt van bloed der honden ſnuyt:
De boerſche ſchaer, met bly geluyd
En ſege en fangen, hutwaert keert.
Godin, begunſtigh dien u eert.
De looſe windhond geeftme 't woord,
En roeptme boſchwaert rechtevoort:
Ick ſla dien pad op onvermoeyt,
Die alderkorſt de reyſe ſpoeyt.

Phedra. Voefter.

Phedra. **O** Creten, die beheerſcht de wilde woefte zee,
Wiens ſchepen ſonder tal gaen t' ſeyl van uwe ree
Naer alle kusten; waer uw' vlugge kielen ſpouwen
De kloofbre vloën, tot aen d' Aſſyriſche landouwen:
Ah! waerom parſtghe my in gyseling gebrogt,
En in een haetlijk hof, aen vyands echt verknocht,
In traenen en ellend mijn' older te verſlijten?
Mijn ſwervende gemael, afweſigh van mijn krijten,
Mijn Theſeus houdme trou, gelijk hy is gewent.
De held gaet heenen, door het duyſter ſonder end
Des jammerpoels, waer uyt geen' keeren van beneden,

En volleght, als soldaet, des stouten minnaers treden:
Hy vaert als meedgifel der woende minne voort,
Op dat hy d'echtgenoot van pluto, door de poort
Der onderaerdsche stad, ten setel uytgetogen,
Sleep hier in onsen dagh: nocht schaemte heeft hem bewogen
Noch vrees, tot afftand van dat goddeloos besluyt.
De vader van den soon Hippolytus is uyt.
Op vrouwenschennis en op vuyle snoeperyen,
In't diepft van Acheron: maer oh! een grooter lyen
Mijn druckigh hart beswaert. geen slaep, hoe diep en vast,
Geen' stille nachtruft my van forregen ontlast.
Mijn' quelling word gequeeckt en groeyt, en brand gescholen
Inwendigh, als de damp, die welt uyt Ætnaes holen.
Minervaes schietspoel rust, en tegens mijnen wil,
My door de vingers druypt gevatte naeld en spil.
't En lustme niet met reuck de kercken te stofferen,
Nocht die met vier en beloofde gaeven t' eeren:
Noch tusschen d'outers, met de Griexsche jofferschaer
En rey, te sweyen trots, geleert op 't feestgebaer
Des stillen offers: nocht met suyvere gebeden,
Godvruchtigh na lands wijse en kerckelijcke seden,
Te naecken de godin, een' wettige vooghdes
Van 't land haer toegedoemt. 't vermaectme jageres
Het opgejaeghde wild met rennen na te ijlen,
En met een' fachte vuyft te schieten styve pijlen.
Waer streeftghe, mijn gemoed? wat voor bosschagilust
Bevangt u, sinneloose? u is doch wel bewust
't Beschooren gruwelstuck der moeder al t'ellendigh:
Wat bosschengeylheyd baert, dat heught uw' min te schendig.
Ick ben, o moeder met uw' misdaed noch belaeen:
Door eveldaed vervoert, soo hebtghe stout bestaen
Den fellen leydsman van het groufaem vee te vrijen;
Een' overspeelder, veel te nors om 't juck te lijen,
Voorganger eener kud, die sich noyt temmen liet:

B

Maer

Maer dees die had noch trek tot koeyen of tot yet,
Wat god of wat Dedael sal lesschen dese voncken?
Al keerde dit vernuft, dat tuck had in gedroncken
d' Atheensche wetenschap, en 't leelijck ondiere in
Den doolhof sloot, soo kan 't geene hulp aen onse Min-
Beloven; overmits dat Venus toorne ontsteeken
Op d' afkomst van de son, de ketens pooght te wrecken:
Van Mavors en sich selve aen ons, na alle haer' maght:
Sy schandvleckt reys aen reys al Cynthus geslaght.
Noyt Minoische spruyt door bloote min verscheyde:
Maer staegh yet gruwelijcx het ongeval geleyde.

Voester. O Theseus gemaelin, Jupijns doorluchtigh bloed,
Verdrijf die schricklijckheên flux uyt uw kuysch gemoed:
Blusch blusch den brand, nocht wilt niet luyfren met uw' sinnen
Na soo vervloecht een' hoop. die in 't begin van 't minnen
De Minne oyt wederstreefde. en moedigh tegenhiel,
Bleef veyligh, en verwon: maer elcke laffe siel,
Die 't soete seer noch voede en stroockte met behagen,
Het opgenomen juck te spade ontsey te dragen:
Nocht 't is my onbekent, hoe d' opgeblasendheyd
Van 't koninglijck geslaght hardneckighlijck sich vleyt,
En trots, niet luyftert na waerachtige getuygen,
En selden onder 't recht en billijck sich laet buygen,
Phædra. 't Besla soo 't wil, 'k getrooft my d' uytkomst van mijn lot,
't Sy een' gewisse dood, of 's jongelings genot.

Voester. Het eerst 't geen streckt tot boet, dat is te wederstreven:
De boosheyd met sijn' wil, nocht op den wegh te sneven:
Het ander schaemte, na 'et bekennen der misdaed.
Rampsalige, waerheên? war wiltghe met dit quaed,
Meer als uw' moeder noch 't berucht geslaght verdrucken?
Want bloedschand grooter is dan stierschand. schellemstucken
Ghy snoode seden wijt; gedroghen 't noodigh lot.
Indienghe sorgeloos en onbeschroomt, geeft bot
Aen 't schendigh feyt, vermits uw man op reys getogen,

De bovenplecken nu niet aenschout met sijne oogen,
 Soo dooltghe jammerlijck: en schoon genomen dat
 Uw Theseus schuylt verlet in 't diep vergetel nat,
 En daer geduurigh moet den jammerpoel gedoogen;
 Waer met uw' vader heen; wiens breede rijcx vermogen
 Streckt over all' de zee; en die soo hoogh gemeld
 Wel honderd groote steen en volcken wetten stelt:
 Sal die gedoogen dat dit schelmstuck blijf verborgen?
 Gewis doorsnuffelsieck sijn aller oudren sorgen.
 Vertrouwenwe evenwel dat schalckheyd en bedrogh
 Dien gruwel helen magh: wat seyde dan hier toe noch
 Uw' moeders grootvaer, die den dingen schenckt sijn' straelen?
 Wat Jupiter, van wien dat alle goden daelen,
 Wiens schitterende vuyft de weereld davren doet,
 Wan hy den blixem sweyt, gesmeed in Ætnaes gloed?
 Geloofte datmen 't kan altsaem verholen houwen
 Voor uw' voorvadren, die scherpsijnde het al aenschouwen?
 En of der godheên gunst u al sy toegedaen,
 En byslaeps schandvleck hele, en 't feyt blyve onverraen
 Van waere trouwe; 't welck noch noyt den god vergeten
 Gebeurt is: wat 's de schrick van 't wel bewust geweten,
 En tegenwoordigheyd der straffe, en een gemoed
 Dat voor sich selles vreest, en nimmer sich voldoet?
 Bleef schelmstuck strafvry oyt, noyt bragt het rust aen 't leven.
 Demp' t heylloos vier, een feyt van ongriek noyt bedreven,
 Noyt noyt van wuften Geet, of Scyth alom verstroyt,
 Noch d' ongastvrye bergh van Taurus hoorde 't oyt.
 Verjaegh 't afgrijpslijck feyt ras uyt uw suyver harte:
 En spiegelende u selve aen uwer moeder smarte,
 Weest ang, en wacht u wel voor nieuwen byslaeps hoon.
 Hoe reedghe toe, om 't bed van vader en van soon
 Te mengen, en een' vrucht. die niet sy t' onderkennen,
 In Goddeloofen buyck t' ontfangen? vaer in schennen
 En schanden immer voort, en door uw' gruwelvuur

Keer om en wederom den staet van vrou natuur
 Waerom ontbreeck'ter nu 't wanschepfel uwer moeder?
 Waerom of ledigh leyd de doolhof van uw' broeder?
 Sal dan soo menighmael de weereld waegen, door
 Gedroght en wonderspooch; natuure wijcken voor

Phadra.

Haer' wetten, t' elckemael een' Creetsche vrou sal minnen?
 O voester, ghy spreeckt recht, ick ken 't, maer dollen sinnen.
 My parssen, om het slimst te vollegen van al:
 Het reuckeloos gemoed met opset gaet ten val,
 En deynst, en staet vergeefs na raed tot heyl der siele.
 Soo slooft de schipper oock gants ydel, die sijn' kiele
 Met koopmanschap bevracht wil duwen tegen stroom:
 't Geweldigh ty der zee vermeestert vlot en boom.

Al wat de reën vereyscht verwint de raserye:
 Een machtrigh God besit des harten heerschappye.
 Dees snel gewieckte nam den heelen aerdboom in,
 En braed self Jupiter, met onbetembre Min.
 Gradivus d' oorloghsgod gevoelt dier tortsen vieren.
 's Driekanten blixems smit gevoeltse; die doet swieren
 En wellen vlam en roock, uyt Aetnaes berghspelonck
 En schoorsteen, is verhit door minnefackels vonck.
 Een kind veel wisser noch als uytgeschote rieten.
 Dat tref Appollo self, die meester is in 't schieten,
 En ommevliegend maeckt het aerde en lucht te bang.

Voester.

De geylheyd, schandelijck der boosheyd gunstigh, lang
 Voor desen heeft de Min al tot een' god verheven;
 En gaf de rasery, om sich meer bots te geven,
 Een valsche godheyds naem: quansuys of Venus troon
 Door alle landen send den wilden wuften soon:
 Die vliegt door 's hemels ruymte en schiet verweende schichtes
 Met sijne tangere hand: een dwergh doet goden swichten.
 Het sinneloos gemoed gaf plaets met luttel slots
 Dese ydelheën, en heeft versiert den boogh des gods,
 En Venus godheyd. wie, door voorspoed uytgelaeten,

In weelde fwemt, en queeckt fijn' lusten boven maets;
De geylheyd die bekruypt; een' gruwelgefellin
Des opperften gelucx. de sulck heeft lust noch sin
Tot daegelijcxhen kost, of slechten dranck en spijsse,
Of woning die slechts dient tot nooddruft na landswijse,
Maer waerom of dees' smet, uypickende 't gemack
Van hoogen huysen, meest voorby gaet 't laege dack?
Waerom vlijt kuysche Min sich by den kleenen onder?
Wat maect 't gemeene volck in lusten veel gesonder?
Waerom is 't kleen besit vernoeght en ingetoomt?
De rijcken wederom en machtigen, hoe koomt
Dat die na dingen staen die allerminst betaemen?
Die al te veel vermagh, die wil het altesaemen
Vermogen, 't geen hy sal vermogen t' geener tijd.
Sie toe wat fulcke een' past, wiens setel is gewijd:
Ontsie en vrees den staf uws mans, alreede aen 't keeren.

Phaedra.

Ick voel het groote rijck der Min mijn hart verheeren.
Ick vrees geen' wederkomst: noyt sagh hy 's hemels lamp,
Die eens gedompelt daelde in onderaerdschen damp,
En 't hof, 't welck eeuwich fwijght in droeve duysterheden.
Voester. Geloof dat niet, of schoon de helhond daer beneden
't Verdoemde poortklincket wel wacker gade slaet,
En 't rijck van Pluto sluyt; uw man nochtans weet raed
Om den ontseyden pad te vinden na dit leven.

Phaedra.

Sijn' goedheyd sal 't misschien ons minnend hart vergeven.
Voester. Hy viel oock streng genoegh sijn' kuysche bedgenoot:
d' Ongriecxse Antiope besuurde 't met de dood.
Maer neem de toorn uws mans door rede werd bewogen;
Hoe 't ongefeghlijk hart van desen dan gebogen?

Phaedra.

Die altijd haetigh vlied al 't vrouwelijcke faed,
En wijd stijffinnigh sich den ongetrouden staet,
En schuw van huwlijck, aerd na d' Amazoonsche vrouwen.
Het lustme rechtevoort, door opene landouwen,
Door bosch en bergen, hem te volgen met geduld,

16
Die ergens hangt op een' besneuden heuvelbult.
En met gefwinde fool betreed de scharpe klippen.

Voester.

Stal sal hy houden ja? en bieden u sijn' lippen
En aenschijn tot gevley? en leggen kuyfche seên
Door geyle lusten af? en die in 't algemeen
De vrouwen haet, om u dien haet sal vaeren laeten?

Phedra.

Hoe, kanmen door gebeên den jongman niet bepraeten?

Voester.

Te fors is hy. *Pha.* Dat Min de forsse maect gedwee
Ons leert d'ervaerenheyd. *Voe.* Deur sal hy gaen. *Pha.* Ick me
En sal hem volgen selfs door zee en diepe vloeden.

Voester.

Denck om uw' vader doch. *Pha.* En oock om moeders woeden.

Voester.

Wat slag en schuwyt hy niet? *Ph.* Voor hoer te gaen wat schaedt?

Voester.

Uw man is voor de deur. *Pha.* Een overspeelders maet.

Voester.

Uw Vader word verwacht. *Pha.* De vader van mijn' suster,
Te goed om gram te sijn. *Voe.* Nu set uw hart geruster,
En red u selve doch: demoedigh bid ick 't ah!

By 't grijs blinkend hayr van mijnen ouden dagh,
By desen boesem, mat van sorg en mededoogen,
By dese borsten die ghy hebt van jongs gefogen:
Genesens wil die heeft aen sielgesondheyd deel.

Phedra.

Mijn braef gemoed van schaemt niet bloot is al geheel,
O voester, sijnwe u dan gehoorfaem best wy kunnen,
En d' onbetembre Min die werde eens overwonnen.

'k Gedoogh niet dat mijn naem en faem van schandvleck weet.
Dees' rede alleen heeft kracht: dit 's d' uytkomst van ons leet:
Mijn' man gevolgt: de dood sal 't voor den gruwel winnen.

Voester.

Betem d' oloopentheyd der breydeloose sinnen,
Mijn voesterkind; bedwing uw' gramschap: want ick schat
U hierom levens waerd, het geen ghy waende dat
Een neerslagh waerdigh was. *Pha.* Mijn dood is al besloten;
Men raedslaecht op wat wijs. ick salme 't hart afstooten.
Of enden aen een' strop mijn leven tot mijn heyl:
Of sal geschoten uyt den burgh van Pallas steyl
Neerstorten: 'k sweer 't dese hand gewapent met vermogen

Tot

Tot kuyfcheyds wraecke. *Voe.* Sal mijn ouderdom gedoogen!

Dat door een snelle dood ghy omkomt en vergaet?
Stil dese oplooptheyd der minne, en hoor na raed.

edra. Geen' rede keeren kan dat wy dit leven derven,
Wie 't sterven past, en eens besloten heeft te sterven,
Die word niet lichtelijck van 's levens lust bekoort.

Voeſter. Mevrouw, die alleen met troost noch onderschoort
Mijne afgeleefde leên, indien'er dan, o smarte!
Soo dartle een' rasery leyd op uw druckigh harte;
Versma de faem, die nau der waerheyd gunst toefeyd,
En snooden meer besint, min deughd en eerbaerheyd:
Laet ons dat guur en ongefeghlijck hart beproeven.
Ick neem het aen des mans streng opset te verschroeven,
En ga soo regelrecht na desen wilden knecht.

R E Y.

GOdin, uyt 't woefte schuym geboren,

O tweelingschuttrenmoeder, met
Wat sekerheyd schiet doch soo net
Dat dartzel blinckend wicht vol toren?

De rasery 't gebeent doorkruypt:

Een' kleene wond maeckt groot beswaeren:

Geheymvier 't bloed verteert in d' aeren,
En 't merregh uyt de schinckels suypt.

Dat kind sich nimmer geeft tot ruste,

Alfins het vlug sijn' pijlen spreyd.

't Kent alles hem wat ooftwaert leyd,

Oock 's laeten avonds schemerkuste;

En d' oord gebraden van den kreeft,

En die gedooght in noordsche paelen

De boeren, die'er altijd dwaelen;

Daer 't beergestarnt van koude beeft:

Elck van sijne hitte weet te spreucken.

't Verweckt den brand der forsse jeughd,

12
En kan d' ouweling de deughd
Der uytgedoofde warmte herqueecken.
Den jonfferboefem treft het meed,
Met onbekende vlam en ftraelen,
En doet de goden nederdaelen,
Met sterffelijck gestalt bekleed,
Apollo self, in Griecxſche weyden,
Ging koninglijcke kudden hoên,
En citerloos den os in 't groen
Met ſijn' oneffe rieten vleyen.
Hoe dick' trock hy ſijn' minderen aen;
Die vooghd is over lucht en ſwercken?
t' Hans vogel rept hy witte vlercken,
Sangſoeter als een' veege ſwaen:
Nu dartel ſtier, die nors ter ſijen
Sijne hoornen wend, en doncker ſiet,
En kan, wen ſijn' roof beſpied.
Den rug ten maeghdenspele vlijen:
En bootſt, daer hy in 't zeefchuym ſwemt,
De taeye riemen na met klouwen,
Ang veerman, om ſijn' roof te houwen,
Met borſt in ſtroom de baeren temt.
De nachtgodin door minnevieren
Oock blaecte, en liet den duyſtren nacht,
En gaf haer' broeder volle maght
Den ſilvren wagen te beſtieren:
Die dreef haer' duyſtre paerden voort,
En leerde korter ommesweyen:
De lange nacht wiſt van geen ſcheyen:
De dagh rees traegh uyt d' oosterpoort:
Door ſwaerdre vracht ſoo beefden d' aſſen.
Alcides leyd ſijn' koker neer
En leeushuyd, gaende ſacht en teer
Smaragden om ſijn' vingers paſſen.

Zijne hayrlock ruw en wetteloos
 Sich vlechten liet, om niet te dolen :
 Hy trad geschoeyt op purpre soolen,
 En was gelaerft met gulde broos .
 Zijne hand noch t' hans op knodsfedr eege
 Geleert, nu met de spil gefwind
 In fijne webbedraeden fpint .
 De Lydiaen die kan 't gewagen ,
 En Perfes fagh dit lichaem self
 Geftroopt van leeusrugh : purpre draeden
 Zijn fchouders deckten, eer beladen
 Met 't swaer gewicht van 't hemelwelf .
 Gelooft dat dees' vervloeckte ftraelen
 Gequetfte minnaer dier befuurt :
 Waer 't pekelfchuym de ftranden fchuurt ,
 Waer door de lucht de ftarren dwaelen :
 Dees' rijcken 't ongenadigh wicht
 Besit : het doet de blaëuwe fchaeren
 Van Nereus zijn gefchut erwaeren :
 Geen' meeren het van brand verlicht ?
 Hy blaectfe die met vleugels roeyen .
 De ftier, wanneer hem Venus noopt ,
 Ontfinnigh na den oorloogh loopt ,
 En kampt voor d' aengevochte koeyen .
 't Angftvalligh hert, voor d' eer bedüchte
 Van zijne weerga, wil fich wreecken ,
 En van verbolgentheyd een teecken
 Met krijfchen geeft, en flaet de lucht .
 Voor zijn gevekten tigers luymen
 De Moor dan beeft van lit tot lit :
 Dan wet zijn wondende gebit
 De fwijnskop, en begint te fchuymen .
 De Libyaensche leeu, foo haest
 Wen Min fich rept, zijn' fteert doet krullen ,

C

En

*Een seker
slag van ele-
fangen so ge-
naemt.

En schud sijn' maen : dan steent van 't brullen
Al 't woud : het zeegediert dat raest :
Dan raesen Lucaes minnende * ossen.
Natuur maeckt alles onderdaen .
Wen 't Min gebied moet haet vergaen :
Geen' selheyd is de Min ontwossen .
Dese hit veroude gramschap bluft .
Wat sal ick meer van liefde singen?
Dees' sorg het stiefsmoêrs hart kan dwingen :
Ghy siet hoe Phædra blaectt van lust .
Wat tijding am ? wel aen , seg hoe de saecken staen .

T W E E D E B E D R I I F .

Voester. Phædra.

HIer is geene hoop altoos van dese pijn te sussen ;
Geene hoop van immermeer den sellen brand te blussen ;
Geheymgloed braed het hart , en schoon dees' dolheyd
Besloten word bedeckt , soo meld haer 't aengesicht . (dicht
Het vier uyt d' oogen springt , en d' ingevalle kaecken
Sijn schuw van 's levens licht ; en niets en kan vermaecken
Haer' twijffelmoedigheid . het wispeltuurigh seer
De leên worpt hier en daer . nu sterftse en sijght ter neêr :
De beenen swijcken , en haer hals , verslapt door treuren ,
Hangt oversijds , dies 't hoofd sy naulijcx op kan beuren .
Nu geeftse sich te rust : maer 't bed geen' slaep gehengt ;
Vermits sy al den nacht met klagen overbrengt .
Dan roeptse om op te staen : dan roeptse . vlijme neder :
Dan is 't : onthul mijn' pruyck : dan : toy mijn' tuyten weder :
En by sich selve staegh vol ongestadigheid ,
Verandertse haer gelaet . alree heeftse afgeleyt
De sorg voor spijs en dranck , en voorgelonde dagen ,
En swacker konnen haer de voeten naulijcx draegen .
Het lijf die voorge vaegh van groey en bloeyen derft .

Geen'

15
Geen' purpre blofentheyd dat blinckende aenschijn verft.
De forg verteert het vleesch : al bevend setse haer' treden,
En 't fuyver lichaem derft fijn' teere fchoonigheden :
En d' ooghtrael, die een' fwier van Phoebus fackel had,
Die blickert vaderlijck nocht godlijck . traenennat
Langs 't aenschijn biggelt : dau en druppels ftadigh hangen,
En vochtigen bedruckt de bleekheyd haerer wangen;
Gelijck als Taurus sneeu de bergen doorgestroyt
Tot lauwen regen smelt, en drupt wanneer het doyt.
Maer fie, daer stoot het hof fijn' hooge venfters open :
In 't gulden ftoelbed fy kranckhoofdigh, mat van hopen,
Leent achter over, en ontseyt gewoone draght
Van kleedren aen te doen. *Pha.* Wegh wegh met dese pracht
Van goud en purpervew : het Tyrifch rood fchaerlaecken
Sy verr . de Seres met geen' boomwol ons vermaecken .
Of draèn gefponnen in foo verr gelegen oord .
Een riem den fchoot opfchort, jaghtvaerdigh als 't behoort .
De neck fy onbelaèn met halscieraed en keten :
Geen fteen foo wit als sneeu, een' zeegift opgefmeten
Aen Indiaenfchen ftand, van 't oor druppe, en de pruyck
Gefpreyt na nardus nocht Affyerschen balfem ruyc :
Dat reuckeloofelijck mijn hayr en vlechten fwaeyen,
En om den hals alfins en hooge fchouders waeyen,
En volgen jaghtvflug na de winden in het bofch .
Dat fich de flinckerhand beledige ten tros ;
De rechte een' fwijfspriet drill', van Theffaler gefneden .
Soo plagh de moeder van dien ftrengen foon te treden ;
Hoedanige afgedwaelt van Pontus 't kille meyr,
Sy, draevende op den boom van Attica, voor 't heyr
Der Tanaiten of Mocoten aen quam trecken,
En ging haer' lenden met gemaenden fchild bedecken,
En 't hayr in knoop verfaemt liet fweyen ongefnoert ;
Soodanige ick nu wuft word bofchwaert ingevoert .
Voefler. O koningin laet af laet af van dese klaghten ;

16
De droefheyd dient niet om d' ellenden te versachten,
Hoe endeloos is 't vier, dat fel uw' boefem knaeght!
Paey paey de wilde maght van ons' godinnemaegd.
Boschagikoningin Diana, die alleene
De berregen bewoont, en buyten wie dat geene
In berregheensaemheyd sal worden aengebeên;
Keer keer ten besten doch d' aenstaende swaerigheên:
O groote jaghtgodin van boschen wouden daelen,
O helder hemellicht en nachtcier, die met straelen
En fackelvlam by beurt uw' weereld blincken doet:
Dryekoppige Hecate, met gunst en met gemoed
Hier tegenwoordigh weest, en segen ons beginnen:
Tem's guuren Hippolyts onbuyghbre en styve sinnen;
Op dat hy minnen leere, en onderlingen brand
Gedooge, en luystere en sich voege na onse hand:
Vermorw sijn' wilde borst: sijn hart toom, dat die barsse
Tot Venus wetten keer, die weygeraer, die dwarffe:
Streck herwaert uwe kracht, soo straele u blinckend licht
Ten oogen uyt: soo moet uw heylich aengeficht,
Na'et breecken van de wolck, met suyvere hoornen snellen:
Soo moet geen tooverlied der Theffalen u quellen,
Nocht hebb' vermogen om t' ontrucken uw gewoud
Des donckren hemels toom, u als vooghdes vertrouut:
Soo ga een harder met uwe eer en glori strijcken.
Verschijn op ons gebed. alreede uyt 's hemels wijcken
Ter bedeloften de godin haer aenschijn keert,
En 'k sie hem self, die 't feest oprecht en plechtigh eert,
Alleen en onverselt. wat twijfeltghe hem te spreekken?
Fortuyn gunt tijd en plaets: gebruyck doortrapte treecken,
Wat ziddertghe? 't valt hard een schelmstuck aen te gaen,
Op koningins gebod; maer die ten dienst wil staen
Den grooten, moet al heel rechtvaerdigheyd afleggen,
En 's harten herrebergh alle eerbaerheyd ontseggen.
De schaemte traegh verricht den koningklijcken last.

Voester.

O Trouwe voestervrou, vermoeyde sloof, die vast
 Een troubel voorhoofd toont, en schijnt met druk bevangen,
 Waertoe verpijntghe u hier, met afgeleefde gangen?
 Mijn vader is gewis behouden van gequel,
 Oock Phædre, en 't gaet de vrucht der beyde stammen wel.
 Die vreesse staeck: het rijck uws vaders is voorspoedigh,
 En 't huys dat bloeyt vol heyls: maer ghy, weest ghy demoedigh,
 Door dit lucksaligh lot. mijn' hartsorg is met u
 Wel meest begaen; vermits ghy even woest en seluw
 U selven hinder doet, en pijnicht 't jonge leven.
 Dien 't noodlot dwingt en druckt, dien is het te vergeven:
 Maer wie sich willigh plaeght, en overgeeft aen 't leet.
 Verdient te derven 't goed, dat flinx aen hem besteed,
 Hy niet ter rechter tijd weet vrolijck te gebruycken.
 Denck liever hoe uw' jeughd en jaeren nu opluycken.
 Vier vier uw levens lust, en beur met sceftgeswey
 De torts op: Bacchus dempe uw' forgen aen den rey.
 Uw' older besigh, die geswint voorby sal slippen:
 Nu sijtghe lucht van geest: nu lachen Venus lippen
 En mond den jongling toe. volgh hupplende haere wet.
 Wat leghtghe liefdeloos op 't leegh en eensaem bed?
 Ontspan de droeve jeughd, en vier de toomen t' evens.
 Pluck weelde, en hinder dat de quicxse lent des levens
 Voorby vloey. God die heeft ter tijden ampten net
 Verdeelt, en yeders wercken by trappen ingeset,
 Door al den older: vreughd die past den jongelingen,
 Den ouling staetigheyd. wat wiltghe u selven dwingen,
 En doon den rechten aerd? wat saeyssel dat oyt vroegh:
 Wat vrolijck veldgewas noch teer sich weeldigh droegh,
 Dat kon den ackerman tot grooten woecker dyen.
 Een' boomspruyt, die sich laet besnoeyen en besnyen
 Van geen' boosaerdige hand, groeyt boscht op over 't hoofd,

Rechtschappen breyns vernuft sijn min der bet verdooft
In lof, soo 't eel gemoed van vryheyds groeysaemheden
Gequeect word. schuw en vreemd van minne tegens reden;
Onkundigh van 't gebruyck des levens, woest en wild,
Ghy treurigh uwe jeughd en beste dagen spilt.
Hoe, meentghe dat dit ampt den mannen sy benomen,
Te dragen last en leet? te temmen en te toomen
Met rennen 't briesschend ros, en ooreloogh verwoed
In veldslagh aen te gaen, bespat van breyn en bloed?
De groote weerd vooghd soo snelle dreygementen
Der dood door overleg gaende in sijn' sinnen prenten,
Die heeft'er in versien, hoe hy gelede schaen
Door nieuwe vruchten best vergoeden moght. welaen
Dat Venus (die 't getal herstelt en vol gaet maecken
Het uytgeput geslaght) de menschelijcke saecken
Ontwijcke voor een' wijl; de weerd sal haest vuyl
En schimmelmorffigh sijn; de zee een woeste kuyl,
En seyl en vlooteloos: geen' vogels fullen swieren
Door's hemels ruymt, en 't bosch sal missen sijne dieren:
De lucht sal open staen ten spele van den wind.
O hoe verscheyden slagh van sterreven verflind
En ruckt en pluckt al staegh de sterffelijcke schaeren,
Hier't yser, daer bedrogh en laegen, ginder baeren.
Maer waentghe datmen vry behoort te sijn van ramp:
Soo vaerenwe evenwel van selfs na Plutoos damp.
Indien de dorre jeughd voor goed kent 't hijlickschorten:
Dit alles watghe siet sal in sich selven storten,
En met eene eeuwe gaet soo groot een' schaere door:
Dies's levens leydfvrou volgh, en geef natuur gehoor:
Lief burgerommegang en zeen, en stads hanteering.
Hippolyt. Geen leven vryer is, door sielgebrecx ontbering,
Geen staet der ouden zeen in hoogere achting heeft,
Als die de boschen lieft, en poort en vest begeeft:
Geen' giergaerds rasery hem blaecken komt of tergen,

19
Die sich onnoosel heeft geheylight aen den bergen :
Geen oor des volcx , geen graeu den vromen trouweloos :
Geen' smet van nijd : geen' gunst die tijdslijck is en broos .
Hy is geen slaef des rijcx , of staende na rijcxstaeten ,
Volght ydele eer en schat , lichtvaerdigh in 't verlaeten :
En vry van hoop en vrees , geen' vraetige afgunst , swart
Van troni , bits van tand , hem bijten komt in 't hart .
Hy kent geen' schelmery die schuylt in volck en steden ;
Dies elcke ritfeling des onbewuften leden
Niet trillen doet van schrick . sijn' tael is ongemaect ,
En rijck genoegh , hy niet met duysend pijlaers haect
Te stutten hofgewelf . sijn' balleken die blincken
,, Niet dartel van veel gouds . sijn' heylige outers drincken
,, Tot overloopens niet 't geplengde Raedsheers bloed ,
,, Dat vrygevochten volck en vryheyd treuren doet .
Nocht ossen wit als sneeu , bestroyt met offerkooren ,
Hunne honderd halven niet , tot soen van 's hemels tooren ,
Goedwilligh neygen : maer onnoosel sonder sucht ,
Hy ledige ackers bruyckt , en dwaelt in ope lucht .
Hy weet slechts van 't gediert te leggen loofse laegen ;
En moede van den last des arrebeys te draegen ,
Hy aen Ilissus wit besneeuden waterkant
Het lichaem baeckert . nu betreed hy 't oeverland
Langs Alpheus snel van stroom : nu meet hy dichtbewossen
En ruyge plaetsen van steyl steygerende bossen ;
Daer Lernaes kille bron , door 's waters suyverheyd ,
Doorluchtigh is als glas , en haeren stroom verleyt .
De vogels snatren hier en tijlpen watse willen .
Der beuckebooten blaên en tacken soetjens drillen ,
Getrossen van den wind . 't vermaect hem in dees' streeck
Te wandlen langs den kant van eene wufte beeck ,
Of op een' bloote sode aen 't sluymeren te raecken ;
't Sy dat een' rijcke bron het snelle nat komt braecken
Ten adren uyt ; het sy een soet geruytsch gestort

20
Met vlienden waterloop door nieuwe bloemen mort.
Tot hongers boete hem 't bosch sijne appels af moet leggen.
Aerdbesien gepluckt van laegh gewossene heggen
Hem schastien lichte spijs. het is my ernst t' ontgaen
De prael en overdaed daer 't hof mede is belaeën.
De trotsen wijn beangst uyt goude koppen leppen:
Maer blootlijck met sijne hand uyt bronnen dranck te scheppen,
Dat smaectt eerst aen het hart. geruster slaept die geen,
Die op een' bulster wend sijn' sorgeloose leën.
Hy van geen quaed bewust, nocht bang voor 's rechters soecken,
Verbergt sijn' dievery in winckels nocht in hoecken,
Of in een doncker hock en huys daerme' in verdwaelt.
Sijn lust is lucht en licht: hy leeft onachterhaelt,
En neemt selve hemellien tot tuygen sijner wandeling.
Ick acht dusdanich was der gener doen en handeling,
Die met den goôn vermengt eer leefden wel te pas,
In d' eerste weerelds eeu. geen' blinde goudsucht was
By dit volmaectt geslaght. geen heylge merckpael deelde
Als scheydsman d' ackergrens des volcx, dat noyt krackeelde.
Het lichtgeloovigh vlot noyt kloofde woefte zeen.
Elck kende sijnen stroom. geen' toornen rondom heen,
Geen bollewerck, geen' graft stads lendenen omgorden.
Geen held schoot harnas aen, om handgemeen te worden.
't Gewrongen storremschut noyt poort met steenen brack;
Nocht d' aerde, aen eygenaer verbonden, 't ongemack
Des arbeyds dulde, of sagh ten ploeghjuock offsen paeren:
Maer d' ackerlanden, die van selles vruchtbaer waeren,
Niet vreesden 't gierigh volck. het willigh groeyend woud
Schafte appel eyckel tot natuurlijck onderhoud:
De schaduwkoele grot natuurelijke huysen.
De schelmsche baetsucht en verbolgentheyd aen 't bruyfen
Geraeckt, met geylheyd, die de grimmigheyd aenvoert,
Flux braecken 't vre verbond: de weereld werd beroert:
De staetsucht 't hoofd opstack met bloedige oorelogen:

De kleynft werd 's grooten roof : het regt hing aen 't vermogen.
 Men vocht eerst met der vuyst : de twist rees langs hoe meer :
 De steen de stock en block veranderde in geweer .
 Geen yfer dun en spits aen 't lichte been uytmunte :
 Men gorde noch op sy' geen lemmer lang van punte :
 Het hoofd geen' hellems droeg met vederbos besweyt .
 De wraeck werd wapensmid , en Mars vol strijdbaaerheyd
 Vond nieuwe kunsten , en ontelbaer slag van sterven .
 't Vergoten wondenbloed ging alle landen verven :
 De zee werd rood in 't end . de boofheyd met gedruys
 Na'et overtreên der grens sloegh voort van huys tot huys .
 Geen gruwel en ontbrack 't aen voorbeeld langs hoe woeder .
 De felle broederhaet deed sneuvelen den broeder .
 De rechterhand des soons den vader bragt ter dood .
 De man doorsteecken lagh door 't stael der bedgenoot .
 De moeder in 't verdoen der vruchten was moordadigst :
 Van stiefmoer rep ick niet . de dieren sijn ghenadigst .
 De vrou , bestuur des quaeds , en tuck op raserny ,
 Besat der mannen hart ; om wiens bloedschendery
 Soo veel' verbrande steên oproocken na de wolcken ,
 En oorloogh voeren staegh soo veelerhande volcken ,
 En soo veel' rijcken , van den grond op omgekeert ,
 De menschen drucken , die als slaven sijn verheert .
 Medea Jafons bruyd , men dar geen' andre noemen ,
 Alleen ons leert , hoe diep men vrouwen moet verdoemen .
 Waerom of 't feyt van een' gedijt tot aller smaed ?
 'k Verfoeyse , vloeckse , vlughtse , en lasterse alle quaed :
 't Syrede , 't sy natuur , 't sy dolheyd uytgelaeten :
 Het sy dan wat het wil : het lustme die te haeten .
 Veel eer noch sultghe vier en water sien vermengt :
 Eer sal het wadde , dat door sanden sorg aenbrengt ,
 Met schippers kielen in verbond en vriendschap treden :
 De wester Thetys sal eer beuren van beneden
 Den dagh , daer dus lang ging de scheemeravond schuyll :

Voester.
 Hippoly.

De wolf veel eer den das sal smeecken met sijn' muyl;
 Eer ick verwonnen sal de vrouwen sijn gewogen.
Voester. De minnetoom heeft wel hardneckige gebogen,
 En wisselen doen van haet. uw' moeders rijk aenschou;
 Daer't juck van Cypris druckt soo menigh' forsse vrou;
 Waer van ghy tuyge sijt, ghy eenige hooghgeboren.
Hippoly. Ick heb den eengen troost der moeder lang verloren;
 Dies ick met recht voortaan alle andre vrouwen haet.
Voester. Gelijck een harde klip de golven wederstaet,
 En schrap van allesins, af kaetst de moede baeren,
 Soo laet hy all' mijn' reën en onderwijsing vaeren.
 Maer sie hoe Phædra spoeyt: s' en mart nocht staet niet stil:
 Waer of de dolheyd en fortuyn na hellen wil?
 Het sielloos lichaam valt en swijmt geswind ter aerde:
 Het aenschijn doods besterft. sla d' oogen op, mijn waerde
 Mijn lieffte voesterkind: uw' tonge breeck den band,
 En spreek: uw Hippolyt u hnlp reyckt met sijne hand.

Phædra. Hippolytus. Voester.

Wie voert mijn' siel in druck en hooge barning weder?
 Hoe saligh lagh ick van my selleve ter neder!
 Maer waerom vliedghe doch 't geschoncken lieve licht
 Des levens? mijn gemoed, nu dar eens, proef, verricht
 't Geenghe aen de voester had belast, en onbeteutert
 Uw' rede doe. wie dat tsaechachtigh vraeght en leutert,
 Leert weygren; 't grootste deel des schelmstucx al voorheën
 Bedreven is: te spa wiltghe u met schaemte kleën:
 Wy hebben ree gestaen na schandelijcke stucken.
 Indien 't begonnen werck na wensch my wil gelucken,
 Misschien dat Hipolyt (blijft Theseus na veel strijds)
 My trouwend, 't feyt bedecke: en d' uytkomst maeckt somtijds
 Een schelmstuck eerlijck. nu welaen dan, laet u hooren.
 Ick bid u t' mywaert neygh in 't heymelijck uwe ooren.
 Soo yemand u verselt, die gaet wat aen d' een' sy'.

Hippoly. Sie nu is dese plaets van yeders luyftren vry.

Phædra. Ja maer de mont verstormt : de spraeck en wil niet slippen.
Een' grootte kracht die preft het woord tot op de lippen ,
Een' grootre drijft het weêr na binnen . goôn ick sweer ,
En neem u tot getuyge , hoe noode ick dit begeer .

Hippoly. Of 't hart niet noemen wil 't geen 't wenschte te bekommen?

Phædra. Geringe forge spreekct , geweldige verstormmen .

Hippoly. Vertrou , o moeder , my uw' forge . en spreekc klaer uyt .

Phædra. De naem van moeder al te trots en krachtigh luyd
In Phædraes ooren . ah ! aen ons' genegentheden
Past nederiger naem : dies my met betre reden
Uw' lieve sulter noem of dienstmaeghd , dienstmaeghd eer :
Ick sal in dienstbaerheyd u kennen voor mijn' heer ,
En fooghe het my belast , 't en falme niet verdrieten
Te gaen door dicke sneeu , en daer de toppen schieten
Van Pindus killen bergh , ten hemel voor te treên .
Niets falme letten , soo 'k door vyands troepen heen ,
Door vier en vlammen , en daer krijghslic klingen stroopen ,
Met naeckte borst op snede en punten aen moet loopen .
Ontfang den rijcxstaf , dien uw vader my beval :
Ontfangme in uwen dienst als dienstmaeghd . u voor al ,
U past het rijcken door rijcx wetten te betoomen :
My past het onderdaen uw' woorden na te komen .
Te vryen 's vaders troon geen' lasse vrouwen veught :
Maer ghy nu in de bloem en bloeylent uwer jeughd ,
Bestier manhaftigh , na uw' vaderlijke seden ,
De braeve burgery : en my (die met gebeden
U naeck , als uw' slaevin) bedeck in uwen schoot .
Erbarm u deser weeu. *Hip.* Jupijn die keer dien nood
Dit voorspooock van ons huys . wy fullen (hoop ick) vader
Behouden noch eerlang aenschouwen allegader .
Phædra. De vorst en heerscher van den stillen jammer vliet
En van 't vasthoudend rijck , den wegh noyt baenen liet
Na d' oppergoden , die mijn Theseus ging begeven .

234
Sou Pluto soo gereed weer senden na dit leven
Den schaecker sijner bruyd? o ja hy sit bereyd
Der minne te geval. *Hip.* Der heemlen billijckheyd
Hem haest sal levren t' huys geluckigh en voorspoedigh:
Maer onderwijl dat God ons' beedloft twijffelmoedigh
Houd tusschen hoope en vrees, ick na mijn' plicht voor al
U vryen, en mijn' broers godvruchtigh eeren sal;
Op datghe u selve niet als weduwe hoeft te quellen.
'k Sal u tot troost my gaen in vaders stede stellen.

Phaedra. O minnaressen hoop, die licht u selve vleyt,
Bedrieghelijcke Min, is't niet genoegh geseyd?
Nu sal ick tot hem gaen, en handlen met gebeden.
Erbarm u, en verhoor van siels stil swijghetheden
De beden. 't lustme en routme in desen droeven staet
Te spreken, ah ah ah! *Hip.* Wat is dat voor een quaed?

Phaedra. Het geen ghy nau gelooft dat stiefmoers droomen darren.

Hippoly. Uw' dobbelinnigheyd doet tong en tael verwarren.
Spreeck openhartigh. *Pha.* Min die braed het sinneloos verstand:
De wreede 't mergh verslind, en 't vier in 't ingewand,
In bloed en adren diep gedompelt en gedoken,
Slaet door all' d' aders heen: gelijk een' vlam na'et roocken.
Aen hooge balcken snel in 't ende vatten vind.

Hippoly. Ghy woed dan kuyschelijck om vader, dienghe mint?

Phaedra. Soo is 't, o Hippolyt, ick minne Theseus kaecken,
Hoedanige men die in sijne jeughd sagh blaecken,
Doen eerst de baerd uytbrack, en hy noch jongling sagh
Het Gnoffische gedrogt, dat in den doolhof lagh;
En doen de kromme pad door 't kluwen hem geluckte.
Jupijn, hoe blonck hy doen? een wrong sijn' hayren druckte:
Het blond en blofend kleur ten aenschijn uyt scheen klaer:
Sijne armen sacht van vel die waeren ruygh van hayr:
Het aenschij uwer Phoebe, of liever van den mijnen,
Of liefft uw aengesicht. soo saghmen hem verschijnen:
Soo was hy aengenaem by sijne vyandin:

25
Soo stack hy 't hoofd om hoogh. in u blinckt na mijn' sin:
Een' schoonheyd ongetoyt al schoonder uytgelesen,
En't vaderlijcke krooft al heel straelt uyt uw wesen:
Dat evenwel yet strengs van moeders syde brengt,
En onder't voegelijck is recht van pas gemengt.
Het Griecken aensicht heeft yet stuurs van't Scytisch Noorden.
Waer't ghy met Theseus eer geland aen Cretische oorden,
Mijn' suster lieft voor u gesponnen had de draen.
O suster, 'k roep u om de selve saecken aen;
Ghy blinckt dan waerghe blinckt, als star in 's hemels troone:
Een bloed twee susters blaect, u 's vaders, my de soone.
Ay sie, het smeekend saed van't koninglijck geslaght,
Onnoosel, ongerept, en sonder vleck, verwacht.
Al knielende uw' gena. 'k verander kuysche seden.
Om uwent wil alleen: 'k verneerme tot gebeden.
Met opset om uw' Min. dees dagh sal van gekarm
Of leven 't ende sijn, der vrijster u erbarm.
Geweldige hemelvooghd, aenhoortghe dan soo goedigh
Soo koel de boosheên, en aenschoutse soo langkmoedigh?
En wanneer sultghe, soo 't nu helder is en licht,
Uytschieten met uw' vuyft den sellen blixemschicht?
Dat all' de lucht geschud afftorre, en swarte wolcken
En nevelen den dagh verbergen voor de volcken:
En dat de starren, die te rug gesprongen sijn,
Met krommen koers aengaen, en averecht sen schijn.
En ghy bestarrent hoofd, ghy Titan rijck van vlamme,
Aenschoutghe aensietghe noch de gruwlen van uw' stamme?
Uw' sackel dompel: vlie in dicke duyfsteris.
O goôn en menschenvooghd, hoe komt dat sedigh is
Uw' starcke rechterhand? staet door driesnijnde straelen
Noch 't aerdrijck niet in gloed? waer toe, waer toe dit dralen?
Op my met donder dreun: schiet my: 't geschoten vier
Verbrande my geswind. de schuldige staet hier:
Ick heb de dood verdient: der stiefmoer ick in 't ende

Behaeght heb . ben ick 't waerd dat my een' vrouwe schende?
 Scheen ick u reede stof tot soo een gruwelfeyt?
 Heeft mijn' gestrengheyd dat verdient? o ydelheyd,
 O vrouwelijck geslaght, die overtreft in boosheyd!
 O die Pasiphaë dart tarten in godloosheyd,
 Die swaer ging van 't gedroght: dese heeft sich slechts beveleckt
 Door schennis, en of lang het schelmstuck was bedeckt,
 Noch baerde se een vrucht, die alles bragt tot kennis,
 Door twee gestaltigh merck: het twijfelkind de schennis
 Der moeder melde, doen 't sijn stiersch gesicht opsloegh,
 Als of het sprack: die buyck, die buyck was 't, die u droegh,
 O drie en viermael ghy geluckigh hebt verworven
 Een salig lot, die sijt gesneuvelt en gestorven
 Door felle stiefmoërs haet, door laegen en bedrogh.
 'k Benijde, o vader, u, om dat Medea noch
 Door gift u wou verdoen: maer dees', wie sou 't gelooven?
 De Colcher stiefmoër verre in gruwlen gaet te boven.

Phedra.

Ick selve ken seer wel de rampen onses huys.
 Wy staen na'et geen ons past te schuwen al onkuysch:
 Maer 'k ben my selve nu niet machtigh. 'k sal u volgen
 Door woende zee, doorrots en vlieten, die verbolgen
 Heen bruyfen starck van stroom; en dul en ongered,
 Ick derwaert vliengen sal, waer datghe uw' treden set.
 O trotsse ick kniel, en koom uw' knie met bede raecken.

Hippoly.

Verr van ons lichaem, wech met dit onkuysch genaecken.
 Wat 's dit? sy tijt oock aen 't omhelsen even graegh:
 Men ruck' van leër: dat sy verdiende straffe draegh.
 Ick heb mijn' slinckerhand geslaegen in heure hayren,
 En 't onkuysch hoofd gedraeyt. Diane, uw' boschautaeren
 Is noyt rechtvaerdiger 't geplengde bloed gewijt.

Phedra.

Nu maecktge my mijn' wensch deelachtigh, Hippolyt:
 Ghy heelt mijn' dolheyd: dit verworf ick met geen karmen,
 Dats dat, behoudens eer, ick sterreve in uwe armen.

Hippoly.

Vertreck flux, leef, verwerf oock 't minste niet van my,

En 't

En 't aengeroerde swaerd verlaet' mijn' kuysche sy'.
 Wat Tanais ofme sal van de smetten wassen,
 Of wat Mæoot, die sijne ongriecxsche waterplassen
 In Pontus pekelt giet? met all' den Oceaan
 De groote zeegod niet dit gruwelijck bestaen
 Afspoelen soude. o woud, o wildernis, o dieren:
 Hy is op 't stuck betrapt, op mijn gemoed, aen 't tieren:
 Wat sammeltghe versuft: men legge op hem het feyt,
 En ongedaecht men van godloose geyligheyd
 Hem self beschuldigh: sond die moet hier sonde kleeden,
 't Is veyligft voor die vreeft en ducht eerst toe te treden.
 Men lijde, of dar en maeck door voorbaet sich gewis.
 Wat tuygh sal 't weeten, mits de schuld verburgen is?
 Atheensche burgers, komt, komt knegten helpt ons trouwelijck,
 De schaecker Hippolyt, die schenner parst ons grouwelijck:
 Hy pleeght geweld en kracht, en dreyght vast met de dood,
 En schrickt die kuysche siel, en houd den degen bloot.
 Siet schielijck gaet hy door, en vliende sijner straeten,
 Heeft bevende en verbaest 't rappier hier leggen laeten:
 Dit hebbenwe als een pand van 't leelijck schellemstuck.
 Verquickt dees' druckige eerst: dar niemand op en smuck
 De woest gesleurde pruyck, en 't hayr gefcheurt soo wrevel:
 Na stad vry draeght het merck en teecken van dit evel.
 Mevrouw, schep moed mevrouw, wat krabtghe u soo benout,
 En schuwte een yeder, die uw aengesicht aenschout?
 't Gemoed plagh yemand wel door overspeligh blaecken,
 En niet het ongeval onkuysch en vuyl te maecken.

Voester.

R E Y.

SNeller vlied hy met sijn' voete
 Als de storrembuyen plegen:
 Sneller noch als Corus doet,

Wen

Wijse i Pht
 bu is lang over
 de ze.

28
Wen hy haspelt wolck en regen:
Sneller als de snelle veert
Van een' star, wiens lange steert
Drijft waer 't de wind begeert .

Dat de Faem, die 't lang verleên
Aenschout als een Godlijk wonder,
Aller ouden schoonigheên
Tegens d' uwe in het bysonder
Vergelijcke, uw schoon gestalt,
Dat het staerend ooggh gevalt,
Soo veel te schoonder bralt .

Klaerder als de bloffe maen,
Wen haer schijnsel is voltogen,
En haere hoorenvlammen staen
Op de pruyck in kringk gebogen;
Daerse sluymerfoet en sacht
Haren wagen spoeyt met kracht,
En 't hoofd opbeurend lacht .

Starlicht wisselt oock sijn' glans,
Als de nachtbo schemerschincker,
Avondstar gewasschen t' hans
In den grooten vlietendrincker,
En de selve met haer' kar,
Alsoo haest 't licht kriecken dar,
Weer klaere morgenstar .

Ghy, o Bacchus weergekeert
Uyt het oost, met roof verladen,
Dat met wijngerdtorts u eert;
Ghy wiens spieffe, rijk van bladen,
Schricken doet het tigerdier,
Ghy die 't hoornigh hoofd so fier
Bebind met mijtercier:

Schoon ghy eeuwigh jongling sijt,
 Ruygh van hayr, noch moet ghy 't geven,
 Voor het hoofd, dat Hippolyt
 Ongeciert beurt opgeheven:
 En of Theseus sich behaeght,
 Bacchus het geviel der maeghd,
 Daer Griecken af gewaeght.

Wijte: Sei
 tanto gratioso.

O Schoonheyd, twijfelachtigh
 Besit en goed der sterffelijcke menschen,
 Natuurgaef, die onmachtigh
 Van duur, men fiet in korten tijd verslenssen;
 Hoe glipt ghy heen
 Met inelle treen?
 En nauwelijcx verschenen,
 En nauwelijcx verschenen,
 En nau bekeecken
 Soo sijt ghe 't oogh ontweecken
 En verdwenen.

De mist van 't somerswoegen
 En plondert niet soo seer gekleurde daelen,
 Die nieuwe lentens voegen;
 Wanneer de son in sonnestand met straelen
 Van boven blaect
 En steeckt, en maect
 Dat met veel' kleendre raden
 De nachten jaegen,
 En houden, door 't vroegh daegen,
 Kortre paden.

De lelibloemen quijnen,
 De roos het hoofdieraed haer hoofd laet hangen:
 Gelijck het schittrend schijnen
 Word met een' blick geruckt van teere wangen.

E. Hoe

30
Hoe dickwils plagh
Geen heele dagh,
Maer 's heeten middaghs hette:
Der schoonsten leden,
En aenschijns roem t' ontkleeden,
Door een' smette?

De schoonheyd is verganglijck .
Wat wijse sal soo bros een goed vertrouwen?
Gebruyckse in 't leven dancklijck,
Terwijl ghy mooght, en schuw het naberouwen.
Stilswijgend glijd
En glipt de tijd,
Gevolgt van slimmre stonden,
Staeg staegh d' aenstaende
Veel slechter dan voorgaende
Sijn bevonden .

Wat voert in 't woud uw' finnen ?
Geen' schoonheyd wisser schuyt in achterwegen.
Onvroome brongodinnen,
Een' schaer, die staegh door wulpscheyt is genegen
Om 't schoone kind,
Dat sy bemind,
In bronkriftal te trekken,
U sal omringlen,
Daer 's middaghs boomen cinglen
U bedecken .

Berghwufte Pan, mitsgaders
Bosschaginymf uw sluymeren sal belaezen :
Of 't licht, dat na d' Arcaders
Geboren is, u minne toe sal draegen .
Uw oogh de maen
Verlieft hiel staen,

31
Met haeren witten wagen ,
Haer wolckloos swijmen
Wy weten toverrymen ;
Doen wy 't fagen.

Wy bliefen de trompette ,
Maer Hippolyt , ghy waert die haer deed treuren ,
En haeren loop belette .
De nachtgodin , op datghe haer mooght gebeuren ,
Haer' reyse ftaeckt .
Geen' sonne blaeckt
Uw aensicht ? koude u felden .
Verkleumt doet krimpen .
Geen' witte marmorglimpen
By u gelden .

Hoe lieflijck is t' aenschouwen .
Een aengesicht , daer dapperheên in sweven :
Twee ftaetige winckbrouwen
Vol majesteys , hem tot een cier gegeven .
Sijn witte neck
Magh 't sonder vleck
In glans by Phoebus haelen .
Wien locken cieren ,
Die om de schouders fwieren ;
En ftaegh dwaelen .

Kort hayr u best wil paffen ,
Dat niet gevlijt en is na sekre wetten ,
En 't voorhoofd ruygh bewaffen ,
Uw' kragt kan ftrenghe en ftrijtbre goôn verpletten .
Uw forfle geest
Geen' reufen vreeft .
Uw' borft geen Mars dar wijcken ?
En door 't wel tieren ,

32
Uw' spieren Hercules spieren
Vroegh gelijkken .

Indienghe op 't paerderennen
Beluft sijt , ghy sult Cyllarus betoomen ,
En ridderlijcker mennen
Als Castor self , in 't midden aller vroomen :
Of span de pees
Met feenwe en vlees ,
En schiet na uw vermogen
Om 't veerst , noyt rieten
Van Creten streng in 't schieten
Veerder vlogen .

Of micktghe als Partfche volcken ,
Geen pijl sal sonder vogel nederstijghen :
Uw schichtpunt in de wolcken
Sal sijnen roof , 't laeu ingewand doorrijgen .
Hoe felden heeft
Men oyt beleeft
Dat schoone sijn behouden ?
God wil u sparen ,
O bloem , verduur met jaeren
Onschoone ouden .

Wat dar een wijsf oploopentheyd
Niet doen en dencken ? sy bereyd
Aenklaghten , och een schendigh ding ,
Voor den onnooslen jongeling ;
En met gesleurde pruycke tracht
Geloof te krijgen na haer' maght ,
In soo godlooseen' eveldaed :
s' Ontoyt al 't prachtigh hoofdcieraed ,
Bevocht de wangen treurens moe :
En stelt met vrouwentreken toe

Bedrogh

Bedrogh en allerleye list,
 Maer hoe, wie komt hier aen? wie is 't,
 Die in sijn aengesicht uytbreyd
 Een' koningklijcke majesteit,
 En moedich in de lucht beurt 't hoofd?
 Hoe lijkt hy, datmen 't nau gelooft,
 Den schoonen jongman Hippolyt?
 Ten waer de kaecken minder blijd,
 Van bleekheyd quynden doods en naer,
 En 't oppgericht en flordigh hayr,
 Dat lochende. 't is Theseus wis,
 Die 't aerdrijck weergelevert is.

DARDE BEDRIIF.

Theseus. Voester.

TEn laetsten ben ick eens ontvloden, na'et lang klimmen,
 Den endeloosen nacht en 't aspunt, dat de schimmen
 In groote vangenis beschaduwet. mijn gesicht
 Dat schemert, en kan nau gedoogen 't lieve licht.
 Eleusis viermael heeft geogest vrou Ceres aeren:
 De weeghschael dagh en nacht soo dick ging evenaeren,
 Terwijl de twijfelmoeyt van 't onbekende lot
 My, onder ramp van dood en leven, by den god
 Des afgronds heeft verlet. alleen een deel van 't leven
 't Gevoelen der ellende is overigh gebleven
 Voor my gants afgeleefde. Alcides maecte in 't leest
 Een end van mijnen toght: en (doen hy uyt sijn nest
 Den rekel leyden sou, dien hy der helle ontruckte)
 Was oorfaeck dat met hem mijn' weereldreys geluckte:
 Maer d' afgematte deughd de voorge kracht ontseyd;
 Mijn' beenen beven. oh wat was 't een arrebeyd
 Van uyt den viervliet, die met vlammen welt verbolgen,

34
Te snoffen na de lucht, Alcides spoor te volgen,
En doods gevaer t' ontvlien? maer wat voor een gedruys
Van schreyen raect mijn oor? hoe isser voor in 't huys
(Men melde het my) misbaer en traenen en ontstellen,
Vermengt met droef gekarm? den vooghd en waerd der hellen
Al heel die herberg past. *Voe.* 't is Phædra die te groots,
En heel hardneckigh by het raetflot blijft des doods,
En ons geschrey veracht, en dreyght van hier te scheyden.

Theseus. Wat oorfaeck heeftse sich tot sterven te bereyden,
Voorneemlijck nu haer man gekeert is moegereyft?

Voeſter. Dese oorfaeck self veel eer een' rijpe dood vereyft.

Theseus. Wat of'er wightighs magh in dees' verbaestheyd schuylen?
'k Verstaet niet: spreek klaer uyt. wat port haer dus te huylen?

Voeſter. s' Ontdeckt het niemand niet, en overdroeue vrou
Verbergh, in 't diepst van 't hart, 't geheym van haeren rou,
En is van opset by sich selleve te slijten
't Geen haer tot sterven port: dit is 't dat ons doet krijten.

Theseus. Oh spoey; ick bidde u spoey, 't is noodigh, ga doch voort.
Ontsluyt 't gesloten hof, en opent 's konings poort.

Theseus. Phædra.

HElaes mijn' bedgenoot, is dat na groot verlangen
Het aensicht uws gemaels en bruydegoms ontfangen?
Wat maect uw' rechterhand niet dat gevatte swaerd?
Hoe komt het dat uw moed om my niet wat bedaert?
En waerom meldghe niet wat dat u 't licht doet wijcken?

Phædra. Ah Theseus groot van moed, ick bid u by den rijcken
En koninglijcken staf, by uwer soonen aerd,
By uwe komst, en by mijne affche alree vergaert,
Vergunme dat ick sterf. *The.* Wat doet u 't sterven kiezen?

Phædra. Doods oorfaeck melden is doods waerde vrucht verlieſen.

Theseus. Geen mensch behalven ick die heeft hier hoorens kans.
Wat schroomtghe voor 't gehoor uws overkuyschen mans?
Seg op, ick salt 't geheym in trouwen boesem decken.

Vertreck

Phadra. Vertreck niet 't geenghe wilt dat niemand sal vettrecken.

Theseus. Ick sal u nimmermeer vergunnen stervens macht.

Phadra. Wie kan 't beletten . als ick sterven wil met kracht ?

Theseus. Seg op wat sonde dat ghy boeten wilt met sterven ?

Phadra. Maer dat ick leef. *The.* Kan ick met tranen niet verwerven ?

Phadra. Men sterft de waerdste dood terwijlmen word beschreyt.

Theseus. Sy swijght vast langs hoe meer : dit oude wijf ontbeyd ,
Dees' voester 't melden sal door banden slagen smeten ,
't Geen dese weygart . bind dese am met boey en keten ,
En drijft haer 't geen sy heelt met slagen uyt en pijn .

Phadra. Hou op 'k salt seggen , wanneer 't ymmers soo moet sijn .

Theseus. Wat keertghe van ons af uwe oogen rood geswollen ,
En deekt met uw gewaed de traenen , die'er rollen
En bigglen reys aen reys van uwe kaecken ? nu .

Phadra. O schepper van den goôn , tot tuygh aenroep ick u ,
En u , o schitterglans van 's hemels sackelvlamme ,
Wiens opgang oirsprong gaf aen onsen hoogen stamme ;
Besprongen ben ick niet met mijnen wil geschend :
't Geweten niet besweeck door stael of dreygement :
Het lichaem evenwel geweld en kracht most voelen :
Ick sal mijn' kuyscheyds smet met wondenbloed affspoelen .

Theseus. Seg op , seg op , wie heeft mijn' roem verdelgt soo ras ?

Phadra. Die dienghe minst verdenckt. *The.* 'k Wil 't weeten wie het was .

Phadra. Dit swaerd des schenners sal 't u duydelijk kunnen seggen ,
Het welck hy , ang voor 't volck , ontvliedend hier liet leggen .

Theseus. Wat schelmstuck , wee my , sie 'k ? wat sie 'k voor een gedrogt ?
Het koninglijck yvoir , soo karteligh doorwrocht
Met kleene beelden . 't hecht dat praelt met 't Attisch wapen .
Maer waer langs of hy self ontsnapt is ? *Ph.* Dese knaepen
Verbaest hem sagen vlien soo snel als of hy vloogh .

T H E S E U S .

BY d' heylge godes vrucht , by d' oppergod om hoogh ,
E n die het tweede rijck der golleven met maght toomt ;

Waer

36
Waer her of dese smet van 't schendige geslacht koomt?
Heeft Grieken dien gequeect, of Phasis Colchis vloed,
Of Scythische Taurus? dit van deughd veraerdend bloed.
Is sijnen stam gelijk, en aerd na sijne moeder:
Den Amazonen is het eygen langs hoe woeder
Te haeten 't huwelijk; en 't lichaem, dat lang reyn
En kuysch was, door misbruyck te maecten lust gemeyn.
Snoode afkomst, die geen' wet eens betren lands kan binden.
Selfs dieren bloedschand vlien, en die niets schandlijck vindest,
Bewaeren noch de wet van bloedverwantschap. waer
Is 's jongmans aengesicht, en dat gemaect gebaer?
Die majesteit, die soo ontsaghelijck wou schijnen,
Geneyght tot overoude en lang verstorve mijnen?
Dat statigh opsicht, en die strenge stuure zeën
Des guuren ouderdoms? o ghy bedrieghlijckheën
Des wandels, die soo diep verberregh uw' gepeynsen,
En met 't schoon aenschijn kunt de smet der siele ontveynsen.
De schaemteloose sich met schaemte kleeden kan:
Godvruchtigheyd bedeckt den Goddeloosen man,
En rust den stouten mensch: bedriegers prijsen waerheyd,
De lasse schijnen streng. o swerver in de naerheyd
Der bosschen, wildeman, kuysch ongerept en ruw;
Hoe waertghe t' mijner schand dus lang van 't hylick schuw?
En luste het u aldus het mannenrecht te winnen,
En van mijn bedde met dit schelmstuck te beginnen?
Nu nu weet ick 't u danck, o god daer 't al voor beeft,
Dat door mijn' vuyst geraeckt, Antiope is gesneeft:
Dat ick, aftijgend naer des afgronds duystere holen,
U uwe moeder niet sorgvuldigh liet bevolen.
Loop loop voorvluchtigh wijd door 't onbekende land;
Schoon ghy gescheyden word aen 's aerdbooms andren kant,
Door Oceaensche diepte en wandelt daer gescholen
In d' andre werreld ghy tredt tegens onse solen,
Al is het datghe u berght in d' allerveerste wijk,

32
En 't aspunt overschrijd , dat steyle en naere rijck ,
En veerder doolt dan 't sneeu der grijsse wintersche oorden ,
En 't buyigh dreygement van 't kil bevrofen Noorden
Laet achter uwen rugh ; noch sulghe niet ontgaen
De straffe van uw quaed : staegh sal ick achteraan
U , die voorvluchtigh sijt , na stappen al verbolgen ,
En alle winckels door u op de hiel en volgen ,
En overmeeten 't al , 't geen ghy gefloten waent ,
't Geen veer leyd , 't geen dat schuyt , 't geen woest en ongebaent ,
En heel verscheyden leyt : geen' plaetse salme weeren .
Mijn' bedeloften ick oock herwaert aen sal keeren ,
Waer langs men met geen' schicht u kan doorschieten sel .
Ghy sult vernemen wie gekeert is uyt de hel .
De vader van de zee verwilgde my drie beden ,
En heeft dees' gifte by des afgronds heyligheden
Bevesticht met een' eed : o zeevooghd , nu is 't tijd ,
Vergunme een' droeve gift , en geef dat Hippolyt
Niet langer en aenschou de blijde sonnestraelen :
Geef geef dat 's vaders toorn ter schimmenwaert doe daelen
Den boosen jongeling : o vader , kom uw' soon
Rampsaligh nu te hulp . wy souden voor uw' troon
Niet spillen dese gaef , als sijnde d' alderleste ,
't En waer groot hartenleed ons dit van 't harte preste .
Ick heb in 's afgronds poel mijn' bedeloft gespaert ,
En by d' afgrijpselijckheen van Pluto onder d' aerd' ,
Doen d' helsche vorst ons dreyghde , ang sijnde voor sijn' vrouwe ,
O vader , nu bewijs uw' toegeleyde trouwe .
Hoe toefghe noch , en maect de zee noch geen geruyfche
Beweef de duyfternis met bulderend gedruys
Van winden , die het vlack met swarte nevels decken :
Ontruck ons starrenglans en 's hemels heldre plecken :
Giet uyt de soute zee : gedroghten weck op 't ruym ,
En daghvaert in uw' toorne oock 't Oceaensche schuym .

38
O Vrou natuur, ghy moeder van den goôn,
 En ghy o vooghd van 's hemels klaeren troon,
 Die het gestarnt aen 't snelle dack gespreyt,
 En d' assen met geswinde naeven draeyt,
 En wentelt staegh de wufte flonckervieren;
 Hoe waectghe soo besorgt in 't hemelstieren?

Soo dat nu vorst en rijp het bosch ontkleed:
 Nu d' appelboom weêr koele schaduw spreed:
 Dat nu de neck des zomerleeus verschroockt
 Met grooten brand en hette 't koren koockt:
 Nu weer de herbst, door 't maetighen der tijen,
 Het weeldigh oeft tot rijpheyd doet gedijen.

Maer waerom ghy de selve groote god.
 Die 't allergrootst bestiert na uw gebod;
 Op wien 't gewicht der wijde weereld drijft,
 Dat na uw' wenck sijne ommekreyssen schrijft;
 Hoe sietghe met soo groote een' sorgeloosheyd
 Van boven aen der menschen bittre boosheyd?

Soo datghe den godloosen niet en schut,
 Nocht na verdienst den vromen streckt tot nut.
 Onordentlijk Fortuyn ons doen beleyd,
 En blind en sot haer' gaeven spilt en spreyd:
 Haer' gunste doet het aldersnoodste opluycken,
 En heyligheyd voor maght en geylheyd duycken.

In 't heerlijck hof bedrogh den meester maect?
 't Volck lacht wanneer een dief op 't kussen raect:
 Het eert en haet een' selven wispeltuut;

Rechtvaerdigheyd bekomt haer' vroomheyd suur?
 De kuysche siel in armoe diep blijft steecken,
 En overspel heerscht machtigh door gebreken.

O dwaese schaemt van buyten schoon bestreecken.
 Maer wat of ons dees bood voor tijding brengen sal?
 Hy sieter druckigh uyt, en houd al hijgend stal.

Theſeus. Bode.

Theſeus. **O** Lot der dienſtbaerheyd , hoe laſtigh valt uw juck ?
 Wat maectge my ten bood van 't ſchendigh ongeluck ?
 De neerlagh niet ontſie vrypoſtigh te verbreedē :

Bode. 'k Verwacht niet onbereyd den ſlagh der ſwaerigheden.
 De tong ontſeyt uw leet te melden en uw kruys .

Theſeus. Seg op , wat ramp beſwaert ons aengevochten huys ?

Bode. Helaes ! uw Hippolyt quam jammerlijck te ſneven .

Theſeus. O vader , 'k wiſt al dat hy was geraeck't om 't leven :
 De ſchaecker leydt'er toe . hoe quam hy aen ſijn' dood ?

Bode. Na dat hy met gevaer verbaeſt ter ſtad uyt vlood ,
 En reckte ſijnen pad met ſnelheyd door verſaegen ,
 Hy hooge kleppers flux heeft in 't garreel geſlagen ,
 En toomde hunn' monden met het leuterend gebit :
 Doen momplend allerleys , dan dat , dan weder dit ,
 Verfoeyende den boôm des vaderlands , veelvuldigh
 Hy om ſijn' vader roept , en ſtreng en ongeduldigh
 Der roſſen toomen ſchud , en hun den breydē viert :
 Wan ras de woefte zee van uyt den afgrond tiert ,
 En ſwelt en groeyt , en gaet tot aen de ſtarren bruyſſchen .
 Geen wind blaef't over 't zout : de lucht is vry van 't ruyſſchen .
 't Gepaeyde vlack beroert word van ſijn eygen weer :
 Geen' zuydewind onſtelt ſoo fel 't Sicaniſch meer ,
 Geen' zee en rijſt ſoo hoog door baeren aen het woeden ,
 Want Corus meeſter is , en rotſen door de vloeden
 Aen 't davren raecken , en het grijſe en ſiedend ſchuym
 Leucates toppen beuckt , op 't grondeloofe ruym .
 Een' hoogh gebulte zee verrijſt . de vloed geſwollen
 Komt met een zeedroght na ſand en ſtrand toe rollen :
 Doch dreyght ſoo groot een' ſmet geensins der ſchepen boord .
 Maer 't land . geen lichte ſtroom de baeren wentelt voort :

7. 70
'k En weet niet wat de golf, veel grooter dan veel' golven.
Magh houden in haer' ophoopten schoot gedolven :
Wat aerde een nieu gebroed wil toonen 's hemel slot .
Een eyland komt'er op ; en Epidaurus God ,
En de Scironides , steenrotfen van den volcke
Bekent door Scirons straf, gaen schuyl in waterwolcke:
Oock 't land genepen van twee barrenende zeen .
Terwijlwe dit verbaest beklaegen met gesteën ,
So loeyt het gantsē vlack , en alle klippen kraecken
Van allen kanten , en haer' toppen dauwen braecken
En schuymen by gebeurt ; vermits de zee sich rept :
Gelijck de walvisch , die gierigh water schept ,
Het welck hy weder looft door pijpen wijd van monden ,
Daer hy in 't ontdiep swemt der Occaensche gronden .
De waterkloot in 't end barst yslijck door den stoot ,
En strandwaert voert de plaegh , door vreesse ruym soo groot .
De zee haer ondieer volght , en swallept op het drooge .
De schrick mijn' beenen schud. *The.* Maer hoe was in uw oog^{ge}
Dat woeste lijf van leeft. *Bo.* De groote pekelaar
Stack uyt een' blaeuwen neck , en beurde een' groene star
Met opgeheven kam na boven . bey sijne ooren
Die waren borstligh , bont gekaeckelt yeder hooren ,
En soo van kleur , gelijk een stier die kudden temt ,
En een die in de vloên geboren drijft en swemt .
Hier blickert sijn gesicht : daer braeckt hy vier en voncken .
De vette neck , waerop de blaeuwe vlacken proncken ,
Beurt grove spieren op , de neus heel wijd gegaet ,
Al gaepend snuyft en snorckt . groen klevend mosch cieraed
Aen borst en kossē geeft . roo verwe sprengt de lenden .
Het achterlijf in visch en ondieer sich gaet enden .
En 't overige deel van 't groot geschubde beest
Sleept endloos achteraan . die walvisch word gevreesst ,
Als een die 't snelle schip verswelgt , en weer kan geven .
Van 't onderste der zee . de waterkusten beven ,

41
En het verbaefde vee langs d' ackers heenen vlied.
De harder volght uyt schrick sijn' koeyen langer niet.
't Gedierte 't woud verloopt. de jaegers staen en kijken,
Van vreesse doods en stijf: noch sietmen niet beswijcken
Den moed van Hippolyt; die met den toomen kort
Sijn' paerden ment en drijft, en die vervaert sijn, port
Met sijn' bekende stem. een wegh, om licht te sneuvelen,
By Argos leyd, wat hoogh op de gebrokene heuvelen,
Heel dicht op 't naeste strand der aengelege zee.
Hier scharpt sich dat gevaert, en maeckt sijn' gramschap ree.
Na dat het in sich self vergrimde, en dat de tooren
Sich zarde, en maeckte vast een veurspel van te vooren,
Soo vlieght het snellijck voort, met een' geswinden vaerd,
En raectt met spoenden tred nau 't bovenste van d' aerd,
En vreeslijck siende, houd stal voor zidderenden wagen.
Uw soon hier tegensaen rijft op, en onverslagen
En fors van aengesicht luyd donderd dreyght en graeut:
Dees ydle schrick mijn' moed in 't minste niet verflaeut:
Want als mijn vader weet ick raed tot stierentemmen.
De rossen wreveligh, die met geen' breydel stemmen,
Heen rucken met de raën, en ree gedwaelt van 't pad,
Verbijstert vaeren voort, dat langs, daer vlug en rad.
De rasery hun jaeght, en hollen door de rotsen.
Maer als een stuurman, wen in zee de baeren klotsen,
De kiel wend slincx dan rechts, en nimmer dwars aen voert.
De sijde na de vloën, die hy door stuurkunst loert;
Niet anders ment hy oock de spoeyende garreelen.
Nu druckt 't gebit den beck, met stijfgespanne zeelen:
Met dwarffe slagen tout hy reys aen reys den rug.
De staeghe meedgesel die volghtse al even vlug;
Nu glippende over 't ruym en 't effen: nu in 't wenden
Dwaelt 't ondiere hun te moet, en jaeght van allen enden
Den beesten bangheyd aen, die verder niet en vliën:
Mits 't groufaem zeededroght 't gehoorent hoofd laet sien,

5. 22
Ontmoetend hun heel nors van toornigheyd gefwollen.
De kleppers doen verbaest geraecken aen het hollen,
En luyftren nocht na toom, na sweep, of voermans keel.
Sy worstelen om sich te vryen van 't garreel,
Verschoppende hunne vracht, met voeten opgeheven.
Uw soon voorover plat op 't aensicht komt te sneven,
En wickelt en verwacht sijn lichaem ineen' strick:
En hoe hy sich meer rept, te vaster word hy dick
Van vollegghsaemen knoop beswachtelt door het woelen.
't Bedreven schellemstuck de beesten ras gevoelen,
En vry van wagenaeer, met 't glippen van de raên,
Waer hun de vreesse jaeght daer rennen sy op aen:
En sulck een wagen was 't die sijne vracht niet kende,
En vloeckende den dagh, dien 't valsche sonlicht mende,
Ten buytenbaensche banck uyt schockte Phoebus soon.
Het veld word overwijd besprengt van 't bloed des doôn.
Het hoofd gekraeckt gekneuft, op 't harde van de rotsen,
Men reys aen reys moght sien ophuppelen en botsen.
De doorenheggen voort gaen strijcken met het hayr.
Een harde keysteen rijt 't schoon aenschijn gants en gaër.
't Rampsaligh schoon komt door veel' wonden t' overlijen,
En over 't stervend lijck gefwinde wielen glijen.
Een halfgebrande pael, juyst midts by d'eechenis,
In 't end 's geslepten lijfs en romps verletter is.
Door 't hechten van den heer de wagen staet gebonden.
De rossen stuyten kort, mits 't haperen der wonden,
En breecken te gelijk het marren met hunn' heer.
Doen snijden tacken den halfdooden meer en meer:
Soo doet het braembosch, scharp van doorens stekelheden,
En elcke stronck die vat een deel van 's dooden leden.
De knechts, een droeve schaer, die dwaelen al bedruckt
Omher de plaetse, daer uw soon van een geruckt
Uytteyckent 't lange pad, met bloênde purperkleuren.
De honden op het spoor om 's meesters leden treuren.

De nyvrige arrebeyd der droeven met gefleen
 Tot noch toe 't lichaem niet kon brengen gants by een.
 Is ditte fchoonheyds glans? die t' hans noch soo vermetel,
 Onfeylbaer erfgenaem van fijnes vaders fetel,
 En heerlijck rijcxgenoot der ftarren glans beschaemt,
 Ter jongfte ftaci dees ten lijcke word verfaemt.

Thefens.

Natuurkracht al te ftarck, met wat een groot vermogen
 Verbindghe d' ouders, door den band des bloeds bewogen?
 Hoe eeren wy u oock felfs tegens ons gemoed?
 Mijn wil was 't, dat door straf fijn' misdaed werd geboet:
 'k Beween nu mijn verlies. *Bo.* Die geen en schreyt niet eerlijck,
 Die schreyt om 't geen hy wenschte. *The.* Ick agt voor al dit deer-
 En d' allergrootfte ramp, indien het ongeluck (lijck,
 't Gewenschte afgrijflijck maeckt. *Bo.* En waeró druypt van druck
 Uw' wange, indienge hem haet? *The.* Ick schrey niet om 't verloré:
 Maer dat ick vader hem deede in fijn bloed verfmoooren.

R E Y.

*Wijfe : Het
voak een jonger
vold.*

HOe draeyt Fortuyn het al,
 Door fchendigh ongeval?
 Min woedfe tegens kleene.
 Wie fich niet hoogh verheft,
 Gods hand veel fachter treft,
 En leeft bevrijd van peene,
 Vergeten burger ruft
 Van tweedraght onbewuft:
 In hutten flaeptmen stiller.
 Het hemelhoogh geficht
 Voor geene ftormen fwicht,
 Nocht voor den regenfiller.
 Het blixemend gefchal
 Schiet felden nedrigh dal.
 Jupijn met donderslagen

Kan't

47
Kan't woud van Cybele
En Caucasus, in 't bree
En 't lange, schrick aenjaegen.

Jupijn pickt uyt beducht
't Geen hoogh rijst in de lucht.
't Laegh dack des ongeachten
Geen' groote ontsteltheyd lijd:
Gefwind vervlieghe de tijd,
Met twijffelbaere schachten.

Geen mensch vind heul nocht trou
By dese blinde vrou.
Hy die de dood ontvlughte,
Des hemels starren sagh,
En 's levens heldren dagh,
Wind't huys vol ongenughte:

En siet sijn vaders stoel
Bedruckter als de poel
Des jammers in het keeren.
Godin, die 't outer ciert,
Daer u Athenen viert,
Ghy kuysche, die wy eeren:

Nu Theseus's hemels troon
Aenschout en d' oppergoôn,
En komt van Stix opklimmen;
Ghy Pluto paeyt, en wyd
Hem weder Hippolyt:
De wreedaerd mist geen' schimmen.

Wat klaeghelijck een' stem galmt van den hoogen daecken,
En wat wil Phædra met gestroopte klinge maecken?

Theseus. Phædra.

WAt dolheyd noopt u, die ontstelt sijt door 't geweent?
 Wat wil die bloote kling? wat wil dat droef gesteen,
 En 't jancken op het lijck uws vyands korts verbannen?
Phædra. O fellen afgronds vooghd, koom my koom my aenrannen:
 Stier tegens my 't gedroght der blaeuwe baeren uyt:
 Wat Thetys wreed van aerd in haeren schoot besluyt,
 En al wat d' Oceaen met wufte pekелgolven
 Bevattend, in het diepft der gronden houd gedolven.
 O Theseus staegh vervloeckt, o die noyt waert gewoon
 Te keeren met geluck, den vader en den soon
 Uw komste 't leven kost. ghy sloopt uw huys moordaedelijck,
 Door min of haet altijd uw' eyge vrouwe schadelijck.
 O Hippolyt, hoe sie 'k uw aenschijn dus in 't stof?
 Heb ick 't soo toegemaect? wat wreede Scinis of
 Procrustes heeft gespreyt uw' lieve ledemaeten?
 Of wat Cretenser stier, tweestalligh, uytgelaeten
 In 't loeyen, daer hy me Dedaelschen doolhof vult,
 Heeft met gehoornden muyl soo fors u sonder schuld
 Verscheurt? oime waer of uw' schoonheyd is gebleven?
 Uwe oogen ons gestarnte? hoe, legtghe sonder leven?
 Een luttel u vertoon, en luyfter na mijn' reën.
 Ick spreek niet schandelijcx. ick sta u toe de peen
 Te boeten met dese hand, en sal het lemmer drucken
 In dese onreynne borst; en van haer' schellemstucken
 Met eenen van haer' siel uw' Phædra stroopen ras;
 En volgen u ontsint, door zee, door 't helsch morasch,
 Door viervliet en door Styx. laet ons de schimme paeyen.
 Ontfang mijn hulsel en het hayr, met droevigh schrayen
 Geruckt van 't voorhoofd, rood van nagels opgescheurt.
 Te paeren siel met siel en vielme niet te beurt;

46
Maer 't isme wel vergunt te paeren d' ongelucken .
Indienghe schuldigh sijt aen bloedschands schellemstucken ,
Soo sterf gewillighlijck der min te wille dan ;
Indienghe suyver sijt , ter liefde van uw' man .
Of sal ick mijn' gemael by blijven in het huwelijck ,
Dat ick beveleckte door dees' misdæd al te gruwelijck ?
Ontbrack die gruwel noch , op dat ghy onbesmet
Gebruycken soud een door het bloed gewroken bed ?
O dood , ghy stilpijn van het quaed der minnezeden !
O dood , ghy eere der geschondene eerbaerheden ,
Wy vliên tot u ; doe op , doe op uw' sachten schoot ,
Athenen hoor , en ghy , ô vader , ruym soo snood
Als vege stiefmoêr , valsch is 't geen ick u vertelde ,
En logenachtigh , als een' sinneloose ontstelde ,
Versierde ick schennis , die mijn hart door rasery
Self ingesopen had . rampsaelge vader , ghy
Hebt straf genomen van 't geen valsch is en gelogen .
L' onnoosle jongeling , heel kuysch van siel en oogen ,
Door mijn' bloedschennis hier gesmoort leyt in sijn bloed .
Ontfang , ô Hippolyt , het geen u waeren doet .
Mijn' goddeloose borst ontbloot ick voor 't rechtvaerdigh
Ter wraeck geslepen spits . mijn wondenbloed sal waerdigh
Den heylgen jongeling 't lijckoffer nu voldoen .
Leer leer , ô vader , uyt de stiefmoêr , met wat soen
Ghy uw gesleurden soon sijn' schimme moet bevreden :
Bestel hem na verdienst in onderaerdsche steden .

Theseus. Rey.

GHy keel des jammerpoels, bleeckverrewigh en graegh,
Spelonck van Tænarus, vergetelyliet, die staegh
Sijt aengenaem der siel, gemat door veele rampen,
Ghy log en traegh moerasch, ontfangt in uwe dampen
My goddelosen mensch, en druckt met endloos wee
Hem, die gedompelt word. nu wilde woeste zee,

Nu

47
Nu zeededroghden fel van aerd, en wat beneden
In Proteus baeren schuylt, komt herwaert, ruckt de leden
Van my, die in soo groot een schelmstuck juych en lach,
In d' allerdiepste kolck: en ghy, ô vader, ah!
Die willigh staegh verhoort mijn' toornige gebeden;
'k Heb een doodwaerdigh feyt bestaen, en heb de leden
Mijns afgescheyden soons door moord ter neêrgeleyt,
En deerlijck over veld en ackers heen gespreyt:
En die 't versierde quaed wil wrecken na vermogen,
In waere boofheyd ben vervallen door de logen.
'k Heb met mijn' misdæd zee en lucht en hel vervult.
Dees' rijcken alle drie die waegen van mijn' schuld.
'k Hoop wijders op geen heyl. was 't daerom dat ick keerde?
Ah stond u hierom op de ruyme pad na d' eerde,
Op datghe beyder lijck en dobblen moord aenschout?
Om van uw' vrou en kind versteecken ongetrouwt,
Het lijckrijks uwes soons en uwer gemaelinne
Met eene selve torts t' ontfteecken droef van sinne?
Alcides, schencker van het swarte en naere licht,
Send Dis uw' gaeve weêr. herlever mijn gesicht
d' Ontvlode schimmen. wee my goddeloosen mensche!
Vergeefs ick om de dood soo kortz verlaten wensche,
Ghy raeuwaert, kunstenaer des neerslaghs van uw' soon,
Die moord gebrouwen hebt, soo fel en ongewoon,
Eysch nu verdiende straf op uwen eygen koppe.
Een' pijn, die d' aerde raeckt met streng gebogen toppe,
Den losgelaten na den hemel spouwe in tween.
'k Word steyl geschoten over Scirons rotfen heen:
'k Heb swaerder straf gesien, die Plegeton (wiens golven
Omcinglen de gedoemde, in helschen brand gedolven)
De fondaers lijden doet. 'k weet reê wat straf, wat kolck
Mijn geest te wachten hebb'. wijckt wijckt misdadigh volck,
De stadige arrebeyd van Sisyph grijs van jaeren,
Sijn steen, op desen neck getilt met groot beswaeren,

41
Mijn' slaevende armen matte . ick sy ten spot den vliet
Die op de lippen staet . de felle vogel schiet
Van Tytius na my ; ter straf mijn lever wasse .
En ghy , Ixion , rust : het rad dat om uwe asse
Herwentelt sonder te weêrstreven even seer :
Dat draegh mijn leden wegh , met toegedreven keer .
Gaep aerdriek , bayerd in wanfchapenheyd afgrijffelijck ,
Ontfangme ontfangme . 'k ga met meerder recht na'et yffelijck
Gedoemde sielen spooock : ick volge mijnen soon .
Vertsaegh niet , schimmen vooghd , 'k naeck suyver uwen troon ,
Ontfangme , die niet meer sal 't eeuwigh huys begeben .
Geen bidden goôn beweeght : maer werdense gedreven
Met smeecken tot wat schelms , sy gaven haest gehoor .
De tijd van rou en klaght duurt eeuwigh door en door ,
O Theseus , uwen soon betael sijn' leste stacy ,
En berg geswind de leên , soogruwelijk eylaci
Gesleurt gescheurt , en vuyl besoodelt van den moord .
Brengh herwaert 't overschot des lieven lijfs : brengh voort
't Gewicht der leden ruw en reuckeloos gaer gedraghen .
Is dees mijn Hippolyt ? ick ick heb u verslaegen ,
Ick ken mijn' schendaed : 'k heb om 's vaders hulp gebeên ,
En nuttigh vadergift : op dat ick niet alleen
En eenwerf schuldigh waer als vader aen dees' plagen .
O kinderloosheyd , ramp in afgesloofde dagen ,
Erbarmelijke man , omhels omhels de leên ,
En nedervallend stoof , met hartelijk gesteen ,
Al watter van uw kind noch over is gelaeten .
Schick des gescheurden lijfs misleyde ledemaeten ,
O vader , ordentlijk te saemen al geheel ,
En op sijn' plaets herleg een yeder dwaelend deel .
De starcke rechterhand lagh hier : de slincke , op 't mennen
Des breydels afgerecht , op dese plaets . wy kennen
De merreckteeckens van de slincke syde . och och !
Hoe groot een deel ontbreeckt , aen onse traenen noch ?

Rey.

Theseus.

O ziddrende handen , leert in uwen treurplicht harden :
 De dorre kaecken van geen' traenen vochtigh werden :
 Terwijl de vader telt den soon sijn' leden toe ,
 En 't lichaem maecxsel geeft . dit lit besie eens, hoe
 't Van allesins is met veel' wonden afgegeten ,
 En vormeloos al heel? wy twijflen ofwe weeten
 Is dit het aenschijn , klaer van twee gestarrende oogen ,
 Welck deel dat uw is ; doch 't behoort u lijckewel me .
 Hier leg het , niet op sijn' , maer op een' leêge ste.
 Daer 't vyandlijck gesicht tot Min door werd bewogen?
 Waer is de schoonheyd toe vervallen uyt haer' kracht?
 Vervloecte schicking van der goden oppermaght .
 O felle rasery , keert soo de soon op heden
 Ten vader, door de kracht van mijn' gestorte beden?
 Ontfang de jongste gifte uws vaders dan : ick sel
 Uwe uytvaert menighmael noch houden met gequel .
 't Vier ondertusschen ga met desen dingen strijcken .
 Ontsluyt het huys vol drux , door dees' vermoorde lijcken .
 Geheel Athenen klinck van rougalm . ghyliên gaet ,
 Ontsteect het lijckrijs van het koninglijcke saed .
 Maer ghyliên , veldwaert soeckt na 's lijfs verspreyde stucken .
 Dat d'aerde haer godloos hoeft bevalle, en swaer moet drucken.

E Y N D E .

Print

Over het verongelucken

van den

JONGEN KEURVORST.

LIICK TRAE NEN.

A^H Keurvorstelijcke siel!
'k Vloeck uw noodlot, en de kiel
Diet twee FREDERICKEN deylde,
Soon en vader overseyldé.
Ghy omarremt noch den mast,
Daer de doot het al verrascht:
Daer die helden harten sweecken,
Gaf een kind een manlijck teecken.
Silverhayr of blonde jeughd
Maect geen' oude, maer de deughd,
Die met kracht den nood dar weërstaen,
En kloeckmoedigh houd haere heerbaen.
Oh oh vader! kreet de soon,
Redme redme, en 't lijf verschoon
Van uw' oudste en eerstgeboren:
Help ô helpme, 'k ga verloren:
't Water op de lippen staet,
En de nøodscheer 's levens draed
Dun en teer dreyght af te knippen.
Bergh mijn' siel alreé aen 't slippen,
In den jongsten oogenblick.
Met soo gaestghe snick op snick,
En de winden gingen weyen
Over 't water met u schreyen.
Leydstar, hoop van 't Duytsche volck,
Ah ah, ah! een' waterwolck

Bluscht

Bluscht uw' koninglijcken luyfter,
En u vader kermt in 't duyfter.

Bitter noodlot, most het sijn?

Most soo d' opgang van den Rhijn:
Met sijn' Goddelijcke straelen,
In den Ystroom nederdaelen?

Mostghe sneven, jonge Vorst?

Die met onvertsaeghde borst
Had beloofd de wraeck te wecken,
Om in Bayeren te trecken,

En na 's vyands neêrlaegh, weêr

Op te rechten 's vaders eer,
Daer de boeren wijngaerd planten,
Aen de vruchtbre waterkanten,

Van den Neckervliet besproeyt.

Daer het jaer soo weeldigh bloeyt.

Lijck daer Duytschland om sal swijmen.
Neem voor lief ons' droeve rijmen.

Ah Keurvorstelijcke siel!

'k Vloeck u noodlot, en de kiel
Dietwee FREDERICKEN deylde,
Soon en vader overseylde.